

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Επιστημονικά Υπεύθυνος: Ευστράτιος Παπάνης,
Μόνιμος Επίκουρος Καθηγητής Πανεπιστημίου Αιγαίου

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ

ΕΝΝΕΑΜΗΝΟΥ ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΙΤΛΟ: «ΚΛΙΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ» (450 ΩΡΩΝ)

Τα Προγράμματα Ψυχικής Υγείας του Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. του Πανεπιστημίου Αιγαίου σε συνεργασία με τη Vellum Global Educational Services ανακοινώνουν την έναρξη υποβολής αιτήσεων για το Εννεάμηνο Επιμορφωτικό Πρόγραμμα με τίτλο: **«Κλινική Ψυχολογία»**, διάρκειας 450 ωρών.

Το Πρόγραμμα συνδιοργανώνεται από τα Προγράμματα Ψυχικής Υγείας του Πανεπιστημίου Αιγαίου και τη Vellum Global Educational Services.

Τα χαρακτηριστικά της διοργάνωσης είναι τα ακόλουθα:

1. Η επιστημονική εποπτεία του σεμιναρίου γίνεται από τα Προγράμματα Ψυχικής Υγείας του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Αυτή περιλαμβάνει αξιολόγηση της στοχοθεσίας, του ψηφιακού υλικού, των μεθόδων διδασκαλίας, την επάρκεια των διδασκόντων και την τελική απονομή των τίτλων σπουδών.

2. Η γραμματειακή, διοικητική, οικονομική και εκπαιδευτική οργάνωση του σεμιναρίου γίνεται από τα Προγράμματα Ψυχικής Υγείας του Πανεπιστημίου Αιγαίου σε συνεργασία με τη Vellum.

3. Ο τίτλος σπουδών απονέμεται από το ΚΕΔΙΒΙΜ του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

4. Η αξιολόγηση του προγράμματος γίνεται από τα Προγράμματα Ψυχικής Υγείας του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Πιθανές μοριοδοτήσεις μπορεί να ισχύουν ανάλογα με την ισχύουσα νομοθεσία.

Έναρξη μαθημάτων: 10.05.2021

Λήξη μαθημάτων: 10.02.2022

Πληροφορίες: Vellum Global Educational Services

<https://aegean.vellum.org.gr/>

Τηλέφωνα: 210-7101894, 2310-501895 (Εργάσιμες μέρες και ώρες 9.00-20.30)

Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: aegean.freestudies@gmail.com

Υπεύθυνες επικοινωνίας: Διαμαντοπούλου Γεωργία, Κουρπαγιαννίδου Νόπη

Αρχικές πληροφορίες για τα Προγράμματα Ψυχικής Υγείας:

<https://psychologiagr.com><http://psychologia.gr><http://ppy.aegean.gr>

Τηλέφωνα: 22510-36520, 22510-36580, 22510 45006 (Εργάσιμες μέρες και ώρες 9.00-21.00)

Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: ppy@aegean.gr, grafeioppy@aegean.gr

grammateiapp@aegean.gr

Σύνδεσμος Εγγραφής: <https://freestudies.gr/formagn.php?infid=klinikipsuxologia>

ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Σκοπός του προγράμματος «Εισαγωγή στην Κλινική Ψυχολογία» είναι να μυήσει τους επιμορφούμενους στις βασικές θεωρίες που βρίσκονται πίσω από την Κλινική πράξη, να ορίσει την έννοια της διάγνωσης και της κατηγοριοποίησης των ψυχικών ασθενειών με βάση το DSM, να παρουσιάσει τις βασικές σχολές ψυχοθεραπείας και να τονίσει τη δεοντολογία και τις καλές πρακτικές. Παράλληλα, θα γίνει εισαγωγή στην ψυχοθεραπευτική συνέντευξη και στις διαδικασίες των θεραπευτικών συνεδριών. Το

πρόγραμμα φιλοδοξεί να παρουσιάσει αποτελέσματα από κλινικές περιπτώσεις, που μπορούν να θεωρηθούν υποδειγματικές. Τέλος, έμφαση θα δοθεί στην κοινωνική διάσταση της ψυχικής νόσου και στην επιτακτική ανάγκη για διεπιστημονικότητα.

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΚΑΛΛΙΕΡΓΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΕΠΙΜΟΡΦΟΥΜΕΝΟΥΣ

Με την ολοκλήρωση του προγράμματος, ο/η επιμορφούμενος/η θα είναι σε θέση να:

1. μπορεί ο επιμορφούμενος να συγκρίνει και να αντιπαραβάλλει τα ποικίλα θεωρητικά ρεύματα στην Κλινική Ψυχολογία
2. κατανοεί και να περιγράφει τις διαδικασίες διάγνωσης και διαφοροδιάγνωσης
3. ταξινομεί τις ψυχικές ασθένειες βάσει συγκεκριμένων κλινικών και στατιστικών κριτηρίων
4. εφαρμόζει τον κώδικα δεοντολογίας στην κλινική ψυχολογία
5. ερμηνεύει την ψυχική νόσο υπό την κοινωνική της διάσταση λαμβάνοντας υπόψη τα πορίσματα διεπιστημονικών προσεγγίσεων
6. αναλύει κλινικά στατιστικά δεδομένα

ΜΕΘΟΔΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Το πρόγραμμα βασίζεται στην εξ αποστάσεως ασύγχρονη διδασκαλία και περιλαμβάνει ασύγχρονη - αυτόνομη μελέτη διδακτικού υλικού, χωρισμένου σε εννέα μηνιαίες διδακτικές ενότητες. Το υλικό προέρχεται από βιβλία και εγχειρίδια, στα οποία συγγραφείς είναι οι διδάσκοντες και αναρτάται διαρκώς ψηφιακό υλικό και αναλυτικές σημειώσεις.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ (ΑΡΧΗ -ΤΕΛΟΣ)

Το πρόγραμμα είναι ετήσιο και πιστώνει 450 διδακτικές ώρες.

Έναρξη μαθημάτων: 10.05.2021

Λήξη μαθημάτων: 10.02.2022

ΤΡΟΠΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Συμπλήρωση ενός τεστ αυτοαξιολόγησης πολλαπλών επιλογών στο τέλος κάθε μηνιαίας θεματικής ενότητας.

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ

Το παρόν πρόγραμμα διοργανώνεται από τη Vellum Global Educational Services με επιστημονική εποπτεία των Προγραμμάτων Ψυχικής Υγείας του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Συνεπώς, ο επιμορφούμενος, έπειτα από επιτυχή παρακολούθηση, θα λάβει ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ από το Κέντρο Διά Βίου Μάθησης του Πανεπιστημίου Αιγαίου και επιπρόσθετη βεβαίωση από το ΕΛΚΕΔΙΜ της Vellum Global Educational Services.

Η διοικητική, οικονομική και διδακτική διαχείριση του προγράμματος γίνεται από τα Προγράμματα Ψυχικής Υγείας του Πανεπιστημίου Αιγαίου σε συνεργασία με τη Vellum Global Educational Services.

ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Όλα μας τα Προγράμματα προσφέρουν Ευρωπαϊκές Πιστωτικές Μονάδες Επαγγελματικής Κατάρτισης ECVET. Ενδεικτικά, ένα πρόγραμμα 450 ωρών πιστώνει 22,5 ECVET (<https://www.iky.gr/el/ecvet>).

Τα περισσότερα Προγράμματά μας μοριοδοτούνται ως σεμινάρια, που οργανώθηκαν από δημόσιο Πανεπιστήμιο, αλλά το πλεονέκτημα αυτό:

- Εξαρτάται από την ισχύουσα νομοθεσία.
- Διαφοροποιείται ανάλογα με την ειδικότητα του επιμορφούμενου.
- Δεν αφορά το Πανεπιστήμιο, το οποίο διοργανώνει το σεμινάριο ΜΟΝΟ για τη γνώση και την επαγγελματική ενδυνάμωση.

Για τις πολλαπλές μοριοδοτήσεις που προσφέρονται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, παρακαλούμε απευθυνθείτε στη γραμματεία των Προγραμμάτων Ψυχικής Υγείας. Το Πανεπιστήμιο στέκεται αρωγός σε κάθε προσπάθεια επαγγελματικής αποκατάστασης και ανέλιξης των επιμορφούμενων.

ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το πρόγραμμα επικεντρώνεται, αλλά δεν περιορίζεται στις παρακάτω ενότητες:

Διδακτική Ενότητα 1

Εισαγωγή στην Κλινική Ψυχολογία και βασικές αρχές που διέπουν την κλινική Ψυχολογία

Περιγραφή

Η κλινική ψυχολογία είναι από τους πιο διαδεδομένους και ενδιαφέροντες κλάδους της εφαρμοσμένης ψυχολογίας, που αφορά στην ψυχική υγεία και ψυχοπαθολογία ατόμων και ομάδων. Ειδικότερα, ασχολείται με τη μελέτη της ψυχολογικής λειτουργίας του ατόμου καθώς και την αντιμετώπιση ψυχολογικών δυσλειτουργιών και διαταραχών. Ακόμη, αντικείμενο της Κλινικής Ψυχολογίας αποτελεί η καθημερινή λειτουργικότητα του ατόμου (σχολική προσαρμογή και επίτευξη, οικογενειακές και διαπροσωπικές σχέσεις, εργασιακή λειτουργία και επίτευξη) μέσα από την πρόληψη, την αξιολόγηση, την τροποποίηση (παρέμβαση) και την αποκατάσταση των διαταραχών του συναισθήματος, των γνωστικών μηχανισμών και της εξωτερικευμένης συμπεριφοράς σε άτομα που δυσλειτουργούν. Το κεντρικό θέμα της Κλινικής Ψυχολογίας είναι η παρατήρηση, η επεξήγηση και η αλλαγή της αποκλίνουσας συμπεριφοράς. Η αντιμετώπιση όλων των καταστάσεων που αφορούν στην ψυχική υγεία παιδιών, εφήβων και ενηλίκων απαιτεί από τη μεριά των επαγγελματιών μια σύνθετη στρατηγική παροχής υπηρεσιών φροντίδας, απαιτεί πλήρη διεπιστημονική ομάδα ψυχικής υγείας.

Διδακτική Ενότητα 2

Αναπτυξιακή Ψυχολογία

Περιγραφή

Η αναπτυξιακή ψυχολογία είναι κλάδος της ψυχολογίας που μελετά τα στάδια ανάπτυξης του ανθρώπου, και ειδικότερα του παιδιού. Θεμελιωτής της ήταν ο γνωστός Ελβετός ψυχολόγος Ζαν Πιαζέ. Η ανάπτυξη του παιδιού διανύει μια σειρά από στάδια, η ομαλή διέλευση από τα οποία οδηγεί σε υγιείς προσωπικότητες, αντίθετα η δυσλειτουργία στην επαφή του με το περιβάλλον του κατά τη διαδικασία αυτή μπορεί να οδηγήσει σε καθηλώσεις και παλινδρομήσεις, αλλά και στη χρήση μια σειράς από μηχανισμούς άμυνας προκειμένου να μπορέσει το άτομο να προσαρμοστεί στο

περιβάλλον του. Θα σας παρουσιάσουμε μια σειρά αναπτυξιακών μοντέλων που περιγράφουν την γνωστική, συναισθηματική και ψυχοκοινωνική ανάπτυξη του παιδιού.

Διδακτική Ενότητα 3

Κλινική Συνέντευξη- δεξιότητες (Παιδιού - Εφήβου - Ενήλικα)

Περιγραφή

Στην ενότητα αυτή δίνεται έμφαση στην κλινική συνέντευξη, η οποία είναι ένα εξαιρετικά σημαντικό εργαλείο για τη συλλογή πληροφοριών από τον εξεταζόμενο. Στην Κλινική Ψυχολογία και στην Ψυχιατρική, το άτομο με ψυχολογικά προβλήματα συχνά αποκαλείται "ασθενής" ή "πελάτης" ή "εξεταζόμενος". Η κλινική συνέντευξη γενικά αποτελεί παράλληλα επιστήμη και τέχνη, επιστήμη γιατί οι ερωτήσεις στοχεύουν να εξερευνήσουν τα ψυχολογικά προβλήματα με βάση τα σύγχρονα δεδομένα μιας μεγάλης σειράς από επιστημονικές μελέτες που συνεισφέρουν στην κατανόηση της ανθρώπινης συμπεριφοράς και τέχνη, γιατί η αποκαλούμενη "ενσυναισθητική κατανόηση" (empathic concern) -δηλαδή το να μπορεί ο εξεταστής να βάζει τον εαυτό του στη θέση του εξεταζόμενου- είναι εξίσου μεγάλης σπουδαιότητας. Μια συνέντευξη μπορεί να πραγματοποιηθεί για πολλούς διαφορετικούς λόγους, διαγνωστικούς ή προγνωστικούς. Ανεξάρτητα από τον σκοπό της, η κλινική συνέντευξη αποτελεί μια ερευνητική διαδικασία, δηλαδή ο κλινικός δημιουργεί υποθέσεις. Ο χώρος και ο χρόνος διεξαγωγής μιας συνέντευξης συνιστούν ιδιαίτερα σημαντικούς παράγοντες για την επιτυχία της. Διακρίνονται τρία (3) είδη κλινικής συνέντευξης: η μη δομημένη, η δομημένη και η ημιδομημένη. Υπάρχουν βασικές τεχνικές ή δεξιότητες προσεκτικής παρακολούθησης, ακρόασης και επιρροής κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, οι οποίες, όταν χρησιμοποιούνται από τον κλινικό φαίνεται να συμβάλλουν σημαντικά στην αποτελεσματικότητα της συνέντευξης. Η ανάπτυξη και εδραίωση μιας ικανοποιητικής σχέσης εμπιστοσύνης, η οποία συναντάται συνήθως στη βιβλιογραφία με τον όρο "εργασιακή συμμαχία" (working alliance), ανάμεσα στον κλινικό και στον εξεταζόμενο, θεωρείται εκ των ων ουκ άνευ, όχι μόνο για την επιτυχία της κλινικής συνέντευξης, αλλά και για την επίτευξη μιας αποτελεσματικής ψυχοθεραπείας.

Διδακτική Ενότητα 4

Ψυχοπαθολογία: Διεθνής Ταξινόμηση ICD 10 και DSM V

Περιγραφή

Η τέταρτη ενότητα ασχολείται με τη διάγνωση, η οποία είναι η πολύπλοκη διαδικασία αναγνώρισης και ταυτοποίησης μιας διαταραχής που γίνεται μέσω της παρατήρησης της κλινικής εικόνας του εξεταζομένου και της μελέτης της ψυχοπαθολογίας του όπως εξελίσσεται στην πορεία του χρόνου. Είναι απαραίτητη για την αποτελεσματική θεραπευτική αντιμετώπιση του πάσχοντος, για την πρόληψη των ψυχικών διαταραχών, την προαγωγή της ψυχικής υγείας, την εκπαίδευση των επαγγελματιών υγείας και την έρευνα. Τα σύγχρονα ταξινομικά συστήματα χαρακτηρίζονται από σαφήνεια στην περιγραφή, συστηματοποίηση των διαγνωστικών κριτηρίων και σαφέστερες οδηγίες για τη διάγνωση.

Υπάρχουν δύο ευρέως εδραιωμένα συστήματα τα οποία ταξινομούν τις ψυχικές διαταραχές:

ICD-10: Η Δέκατη Αναθεώρηση της Διεθνούς Ταξινόμησης των Νόσων και Συναφών Προβλημάτων Υγείας (ICD-10) Έχει δημιουργηθεί από τον ΠΟΥ, περιλαμβάνει τη λεπτομερή ταξινόμηση άνω των 300 ψυχικών διαταραχών και διαταραχών της συμπεριφοράς, η οποία θα διατίθεται σε αρκετές διαφορετικές μορφές για διάφορους σκοπούς. Η μορφή αυτή περιέχει τις κλινικές περιγραφές των διαταραχών, όπως και εκτενείς οδηγίες για τη διάγνωσή τους.

DSM-V: (Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders - 5th Edition). Είναι η συνήθης ταξινόμηση των ψυχικών διαταραχών που χρησιμοποιούν οι επαγγελματίες του τομέα της ψυχικής υγείας στις ΗΠΑ. Συντάχθηκε από τον Αμερικανικό Ψυχιατρικό Σύλλογο (APA). Το DSM αποτελείται από τρία βασικά συστατικά: α) Τη διαγνωστική ταξινόμηση, β) τα διαγνωστικά κριτήρια, και γ) το περιγραφικό κείμενο διαγνωστικής ταξινόμησης.

Διδακτική Ενότητα 5

Αξιολόγηση Νοητικών Ικανοτήτων

Περιγραφή

Η πέμπτη ενότητα ασχολείται με τη νοημοσύνη, η οποία είναι μια γενική και περίπλοκη λειτουργία αλληλεπίδρασης και συναίρεσης όλων των φυσικών και ψυχικών λειτουργιών του εγκεφάλου, που οδηγεί στη συνολική ανάπτυξη του ψυχοσωματικού μηχανισμού του ατόμου, βοηθώντας το άτομο να προσαρμοστεί στο ανώτατο επίπεδο με το περιβάλλον και να συνδεθεί με τον κόσμο, αμέσως μόλις η σύνδεση αυτή υπερβαίνει τις άμεσες και στιγμιαίες σχέσεις και λαμβάνει χρονικά και τοπικά έναν διαρκή και ευρύτατο χαρακτήρα. Το ενδιαφέρον για τη μέτρηση της νοημοσύνης άρχισε να αναπτύσσεται τον 19ο αιώνα ως συνέπεια της ανάγκης να διαγνωστούν και να εκπαιδευτούν τα νοητικά καθυστερημένα άτομα. Τον 20ο αιώνα, ο Alfred Binet μαζί με άλλους επιστήμονες ανέπτυξαν μεθόδους μέτρησης της νοημοσύνης, που έδιναν έμφαση στις ανώτερες νοητικές λειτουργίες του ατόμου. Το έργο τους ολοκληρώθηκε το 1905 με την παρουσίαση της πρώτης κλίμακας νοημοσύνης που ονομάστηκε Binet-Simon. Η κλίμακα αυτή αναπροσαρμόστηκε και σταθμίστηκε εκ νέου στις ΗΠΑ. Χορηγείται σε άτομα από 2-23 ετών και θεωρείται μια από τις καλύτερες κλίμακες για την μέτρηση της νοημοσύνης. Κατά την δεκαετία του 1930 αναπτύχθηκε από τον Αμερικανό ψυχολόγο David Wechsler μια σειρά κλιμάκων νοημοσύνης. Οι κλίμακες Wechsler είναι οι εξής: η κλίμακα WAIS-R (Wechsler Adult Intelligence Scale-Revised) αξιολόγηση της νοημοσύνης ατόμων 16 ετών και άνω, η κλίμακα WISC-III (Wechsler Intelligence Scale for Children –Third Edition) για την αξιολόγηση της νοημοσύνης παιδιών 6-17 ετών και η κλίμακα WPPSI-R (Wechsler Preschool and Primary Scale of Intelligence – Revised) για την αξιολόγηση της νοημοσύνης παιδιών από 3 ετών ως 7 ετών και 3 μηνών.

Διδακτική Ενότητα 6

Αξιολόγηση Προσωπικότητας

Περιγραφή

Η έκτη ενότητα ασχολείται με την προσωπικότητα, η οποία αποτελεί ένα σταθερό σχήμα συμπεριφοράς και χαρακτηριστικών που ξεχωρίζουν το κάθε άτομο. Αναπαριστά

εκείνα τα χαρακτηριστικά του ατόμου, τα οποία το κάνουν να ξεχωρίζει από τα άλλα, που λειτουργούν ως σταθερά πρότυπα του συναισθήματος, της σκέψης και της συμπεριφοράς (αυτά τα 3 συνδέονται μεταξύ τους). Οι διάφορες θεωρίες προσωπικότητας προσπαθούν να απαντήσουν και να ερμηνεύσουν τα ακόλουθα ερωτήματα: α) Πώς είναι τα άτομα; Ποια είναι τα χαρακτηριστικά του ατόμου (ειλικρινές, με υψηλές προσδοκίες, κ.λ.π.) και πώς έχουν οργανωθεί μεταξύ τους; β) Πώς έγιναν έτσι όπως είναι; Ποιοι είναι οι καθοριστικοί παράγοντες (γενετικοί και περιβαλλοντικοί παράγοντες) που επέδρασαν στη διαμόρφωση της προσωπικότητας γ) Γιατί συμπεριφέρονται έτσι όπως συμπεριφέρονται; Ποιοι είναι οι λόγοι της συγκεκριμένης συμπεριφοράς (δηλ. τα κίνητρα και οι στόχοι). Έχουν αναπτυχθεί αρκετές θεωρίες προσωπικότητας προσπαθώντας να απαντήσουν στα παραπάνω ερωτήματα, όπως Ψυχοδυναμικές θεωρίες, Συμπεριφοριστικές θεωρίες (ή θεωρίες μάθησης), Ανθρωπιστικές/Υπαρξιστικές θεωρίες, Μορφολογική Προσέγγιση ή Θεωρία Gestalt, Συστημική προσέγγιση, Συνθετική προσέγγιση, κ.λπ. Η αξιολόγηση της προσωπικότητας γίνεται με ψυχοτεχνικά μέσα, τα οποία μπορούμε να ταξινομήσουμε σε 2 κατηγορίες, στα ερωτηματολόγια προσωπικότητας και στα προβολικά τεστ. Κάθε ερωτηματολόγιο είναι ένας κατάλογος ερωτήσεων που σχετίζονται με την προσωπική συμπεριφορά του ατόμου (τις αντιδράσεις που έχει, τις προτιμήσεις του κ.α). Σε ελάχιστο χρόνο αυτός που διεξάγει τα τεστ μπορεί να πάρει χρήσιμες πληροφορίες για το άτομο. Σοβαρό μειονέκτημα είναι ότι οι απαντήσεις εξαρτώνται από την ειλικρίνεια και τη διάθεση για συνεργασία του ατόμου που συμπληρώνει το ερωτηματολόγιο. Το πιο ευρέως διαδεδομένο ερωτηματολόγιο προσωπικότητας είναι το Πολυφασικό Ερωτηματολόγιο Προσωπικότητας της Μινεσότα (Minnesota, Multiphasic Personality Inventory), όπου το άτομο καλείται να απαντήσει σε 565 ερωτήσεις που αποκαλύπτουν πολλά για τη ψυχοσωματική υγεία και την κοινωνική του προσαρμογή. Τα προβολικά τεστ στηρίζονται στη γενική αρχή ότι, αν παρουσιάσουμε σε ένα άτομο ένα ασαφές ερέθισμα (όπως είναι μια αόριστη εικόνα, η συμπλήρωση μίας πρότασης κ.λπ.), οι απαντήσεις που θα δώσει το άτομο αυτό θα στηρίζονται στην εσωτερική του κατάσταση και ελάχιστα στα εξωτερικά ερεθίσματα. Θα «προβάλλει» με λίγα λόγια τις ασυνείδητες σκέψεις, επιθυμίες κ.α στο ερέθισμα. Πλεονέκτημα αποτελεί ότι ο εξεταζόμενος δε γνωρίζει τη σημασία των απαντήσεων και έτσι ο κίνδυνος να αποκρύψει την αλήθεια είναι μικρός. Επίσης, δεν υπάρχει περιορισμός στα θέματα και έτσι το άτομο απαντά σύμφωνα με τις βαθύτερες ενορμήσεις του. Το κυριότερο και πιο

γνωστό προβολικό τεστ είναι του Herman Rorschach (αποτελούμενο από 10 σχήματα από μελάνι), το Τεστ Θεματικής Αντίληψης (Thematic Apperception Test), το Τεστ Θεματικής αντίληψης για παιδιά (Children Apperception Test) που αποτελούνται από μια σειρά εικόνων (20 για τους ενήλικες και 10 για τα παιδιά) που απεικονίζουν διάφορες δραστηριότητες της καθημερινής ζωής.

Διδακτική Ενότητα 7

Παροχή Ψυχολογικής Συμβουλευτικής (βραχυπρόθεσμη Παρέμβαση)

Περιγραφή

Η έβδομη ενότητα αφορά στη συμβουλευτική, η οποία είναι μια διαδικασία αλληλοεπικοινωνίας που σκοπός της είναι η παροχή βοήθειας σε ένα άτομο ή σε μια ομάδα ατόμων που αντιμετωπίζουν δυσκολίες και προβλήματα που δε μπορούν να διαχειριστούν μόνοι τους. Τα προβλήματα αυτά μπορεί να αφορούν τις διαπροσωπικές τους σχέσεις, τη σχέση τους με τον ίδιο τους τον εαυτό, την επαγγελματική τους ζωή, την προσαρμοστικότητα τους σε δύσκολες καταστάσεις. Επίσης, μπορεί να λειτουργεί σε επίπεδο πρόληψης ως μια προσπάθεια πληροφόρησης, ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των ανθρώπων. Η συμβουλευτική βασίζεται κυρίως στις θεωρίες προσωπικότητας. Η κυριότερη ίσως θεωρία από την οποία έχει επηρεαστεί είναι η προσωποκεντρική θεωρία του Carl Rogers. Ένας βασικός διαχωρισμός που πρέπει να γίνει είναι αυτός της συμβουλευτικής από την ψυχοθεραπεία. Η συμβουλευτική στοχεύει περισσότερο στο «εδώ και τώρα», στα αποτελέσματα των ενεργειών των ανθρώπων στην καθημερινή τους ζωή, ενώ η ψυχοθεραπεία προσπαθεί να εμβαθύνει περισσότερο στον εσωτερικό κόσμο του ανθρώπου και να πετύχει μια μεγαλύτερη αναδόμηση της προσωπικότητας του. Ως προς τις ομοιότητες τους, αυτές αφορούν τη σημασία που δίνουν και οι δύο στη σχέση ανάμεσα στον ειδικό και τον πελάτη και στους στόχους τους που δεν είναι άλλοι από την προσωπική ανάπτυξη του ατόμου. Μπορεί να διακριθεί σε ατομική και ομαδική. Επιπλέον, ως προς το είδος της έχουμε την προληπτική συμβουλευτική, την εκπαιδευτική συμβουλευτική, την εργασιακή συμβουλευτική, την συμβουλευτική γονέων, τη συμβουλευτική ζεύγους οικογένειας, τη συμβουλευτική για την αντιμετώπιση κρίσιμων καταστάσεων και τη συμβουλευτική τρίτης ηλικίας.

Διδακτική Ενότητα 8

Ψυχοθεραπευτικές παρεμβάσεις (εισαγωγή στην Ψυχαναλυτική, Συμπεριφοριστική, Γνωσιακή, Συστημική Ψυχοθεραπεία κ.λπ.)

Περιγραφή

Η όγδοη ενότητα αναλύει την ψυχοθεραπεία, η οποία είναι η θεραπευτική παρέμβαση που βασίζεται στη λεκτική επικοινωνία ανάμεσα στον πελάτη και τον θεραπευτή, καθώς και στη σχέση μεταξύ τους, η οποία αποσκοπεί στο να βοηθήσει τον πελάτη να αντιμετωπίσει τα προβλήματά του, να προσαρμοστεί στη ζωή, να ανακουφιστεί από τα δυσάρεστα ψυχολογικά συμπτώματά του, να βελτιώσει τη νοητική του κατάσταση ή/και να συμβάλλει στην κοινωνική του επανένταξη, επιτρέποντάς του να ζήσει μια όσο το δυνατόν πιο ικανοποιητική ζωή. Έχουν αναπτυχθεί διάφορα είδη Ψυχοθεραπείας:

1) Η ψυχανάλυση είναι μια μορφή ψυχοθεραπείας, που θεμελίωσε ο Sigmund Freud. Η ψυχανάλυση τονίζει τη σημασία των παιδικών εμπειριών στον σχηματισμό της προσωπικότητας. Η ανθρώπινη συμπεριφορά καθορίζεται κατά κύριο λόγο από ασυνείδητες δυνάμεις που πηγάζουν από πρωτόγονες συναισθηματικές ανάγκες, παρά από τη λογική. Η κυριότερη φάση στην ψυχανάλυση είναι η μεταβίβαση, κατά την οποία ο ασθενής αντιδρά ως προς τον αναλυτή του σαν να ήταν ένα σημαντικό πρόσωπο από το παρελθόν. Η εξωτερίκευση αυτή προκαλεί σημαντική ανακούφιση, διότι ο ασθενής λαμβάνει από τον θεραπευτή κατανόηση και υποστήριξη. Ενδείκνυται για τη θεραπεία διαταραχών προσωπικότητας.

2) Η γνωσιακή-συμπεριφορική θεραπεία αποτελεί τον συνδυασμό δυο θεωρητικών κατευθύνσεων, της γνωσιακής, η οποία θεμελιώθηκε από τον A. Beck τη δεκαετία του '70 και της κλασικής συμπεριφορικής θεωρίας. Οι γνωσιακές τεχνικές αποσκοπούν περισσότερο στην αμφισβήτηση των δυσλειτουργικών σκέψεων και πεποιθήσεων, ενώ οι συμπεριφορικές τεχνικές στη διαχείριση της συμπεριφοράς αποφυγής ορισμένων καταστάσεων. Αυτό επιτυγχάνεται με τη σταδιακή επαναδραστηριοποίηση του πάσχοντα στις δραστηριότητες που απέφευγε.

3) Συστημική ψυχοθεραπεία ονομάζεται η ψυχολογική προσέγγιση κατά την οποία το άτομο αναλύεται στο πλαίσιο (περιβάλλον) στο οποίο ανήκει, σε οικογενειακό,

εργασιακό, κοινωνικό και πολιτιστικό επίπεδο. Η συστημική θεραπεία έχει τις ρίζες της στην οικογενειακή θεραπεία. Συγκεκριμένα, οι ρίζες της ξεκινούν από την Μάρα Σελβίνι Παλατσόλι, αλλά προέρχεται επίσης από τους Σαλβαντόρ Μινούτσιν, Μάρει Μπούουεν, Ιβάν Ναγκί και τη Βιρτζίνια Σάτιρ και Τζέι Χάλεϊ του Ινστιτούτου Ψυχικής Έρευνας του Πάλο Άλτο. Η συστημική θεραπεία εστιάζει σε δυσλειτουργικές συμπεριφορές που αφορούν στον κώδικα επικοινωνίας όλου του συστήματος (οικογένεια, εργασία, κοινωνία, ομάδα). Η μη παραγωγική συμπεριφορά ενός ατόμου στο σύστημα επηρεάζει αναπόφευκτα κάθε μέλος ξεχωριστά. Η συντήρηση μιας κατάστασης στο σύστημα όχι μόνο διαιωνίζει το πρόβλημα, αλλά επιδρά σημαντικά στην ψυχοσύνθεση κάθε ατόμου ξεχωριστά.

4) Η προσωποκεντρική/πελατοκεντρική θεραπεία αναπτύχθηκε μεταξύ του 1940 και 1950 από τον Carl Rogers, ο οποίος πρότεινε ότι η ψυχοθεραπεία μπορεί να είναι πιο απλή, αισιόδοξη και θερμή μορφή θεραπευτικής παρέμβασης. Σύμφωνα με τον Rogers, ένα άτομο συμπεριφέρεται με βάση το πώς αντιλαμβάνεται μια κατάσταση. Επειδή κανένας δεν ξέρει τόσο καλά όσο ο ίδιος την κατάσταση του, ο καθένας είναι ο καλύτερος ειδικός για τον εαυτό του. Η προσωποκεντρική προσέγγιση δίνει ιδιαίτερη βάση στο πώς είναι δομημένος ο εαυτός μας. Σύμφωνα μ'αυτή, η ψυχολογική δυσλειτουργία οφείλεται στη σύγκρουση του εαυτού που θέλουμε να έχουμε (ιδεατού εαυτού) με τα καθημερινά βιώματα μας. Ο πελάτης είναι ελεύθερος να φέρει όποιο θέμα τον απασχολεί και στον βαθμό που μπορεί και θέλει να το συζητήσει. Απέναντί του βρίσκει έναν άνθρωπο που είναι εκεί, ολόκληρος και αληθινός, για να τον ακούσει και να προσπαθήσει να τον καταλάβει βαθιά και να τον αποδεχτεί ειλικρινά, έτσι όπως είναι, χωρίς να τον κατευθύνει προς μια απόφαση. Η Θεραπεία-Gestalt αναπτύχθηκε τη δεκαετία του 1940 από τους Fritz Perls, Laura Perls και Paul Goodman. Η λέξη Gestalt μεταφράζεται στα ελληνικά ως «μορφή», αλλά και ως «όλον». Η θεραπεία Gestalt επικεντρώνεται στο σύνολο της εμπειρίας που έχει το άτομο μαζί με τις σκέψεις του, τα συναισθήματα του και τις πράξεις του. Κύριος στόχος είναι να αποκτήσει το άτομο επίγνωση του εαυτού του. 5) Η Gestalt θεραπεία επικεντρώνεται στο τι συμβαίνει εκείνη τη στιγμή, παρά σε αυτό που συζητιέται (το περιεχόμενο). Στη θεραπεία, το άτομο συνειδητοποιεί τι κάνει, πώς το κάνει, ενώ την ίδια στιγμή μαθαίνει να αποδέχεται και να εκτιμά τον εαυτό του. Ο θεραπευόμενος μαθαίνει σταδιακά τη διαφορά ανάμεσα σ' αυτό που είναι και σε αυτό που φαίνεται ότι είναι. Κατανοώντας πλήρως αυτή τη διαφορά, μπορεί να αναγνωρίζει τις συμπεριφορές που χρειάζεται να αλλάξει. 6) Η

Συνθετική Ψυχοθεραπεία θεωρεί ότι κανένα είδος θεραπευτικής προσέγγισης από μόνο του δεν είναι τέλειο ή τουλάχιστον δεν επαρκεί για όλες τις περιπτώσεις. Γι' αυτόν τον λόγο, ο συνθετικός ψυχοθεραπευτής, μέσα από την γνώση και την εμπειρία του, επικεντρώνεται στο να διαμορφώσει το κατάλληλο ψυχοθεραπευτικό μοντέλο, το οποίο θα είναι αποτελεσματικό για το κάθε άτομο ξεχωριστά. Στη συνθετική ψυχοθεραπεία δεν είναι υποχρεωτική η ύπαρξη προβλήματος για να επισκεφτεί κάποιος έναν θεραπευτή. Υποστηρίζοντας ότι κανείς δεν είναι απαλλαγμένος από το καθημερινό στρες, το άγχος, τη θλίψη και τον ψυχικό πόνο, προκύπτει η ανάγκη για την αποτελεσματική αντιμετώπιση τους με τη βοήθεια του ειδικού.

Διδακτική Ενότητα 9

Η κλινική Ψυχολογία στον χώρο της Υγείας (Γενικό Νοσοκομείο, Κέντρο Υγείας, Κέντρο Ψυχικής Υγείας κ.λπ.)

Περιγραφή

Ο κλινικός Ψυχολόγος στον χώρο της υγείας ασχολείται με το πώς οι άνθρωποι αντιμετωπίζουν και χειρίζονται την ασθένεια. Η ψυχολογία υγείας αντιμετωπίζει τον ασθενή ολιστικά. Στόχος της είναι να απομακρυνθεί από το γραμμικό μοντέλο υγείας και ισχυρίζεται ότι η ασθένεια μπορεί να προκληθεί από έναν συνδυασμό βιολογικών (π.χ. ιός), ψυχολογικών (π.χ. συμπεριφορές, πεποιθήσεις), κοινωνικών (π.χ. απασχόληση) παραγόντων. Αυτή η προσέγγιση αντανακλά το βιοψυχοκοινωνικό μοντέλο υγείας και ασθένειας, το οποίο αναπτύχθηκε από τον Έγκελς (1977, 1980).

Η ψυχολογία υγείας μπορεί να βοηθήσει τον ασθενή να αλλάξει τον αρνητικό τρόπο σκέψης που προκαλεί μια χρόνια νόσος (π.χ. απαισιοδοξία για το μέλλον), να διαχειριστεί τα έντονα συναισθήματα, όπως θλίψη, άγχος και θυμό, να βάλει στόχους για το μέλλον, να ενθαρρυνθεί στην αποκατάσταση της κίνησης και του ρόλου του, να δεχθεί τη διάγνωση και να προσαρμόσει ανάλογα τη ζωή του. Να θεραπεύσει τυχόν ψυχολογικές διαταράξεις που συχνά εμφανίζονται μαζί με τη νόσο, π.χ. φοβίες, κατάθλιψη, κρίσεις πανικού κ.λπ., να προετοιμαστεί ψυχολογικά πριν από αγχώδεις ιατρικές επεμβάσεις/εξετάσεις (π.χ χειρουργικές επεμβάσεις, ακτινοθεραπεία, χημειοθεραπεία κ.λπ.), να επικοινωνεί με πιο αποδοτικό τρόπο τη ψυχική οδύνη που αισθάνεται στα μέλη της οικογενείας του, να κατανοήσει τις πληροφορίες του ιατρού

και των άλλων επαγγελματιών υγείας, να στηριχθεί και να συμμορφωθεί με ιατρικές συστάσεις, φαρμακευτική αγωγή και με την όποια θεραπεία και να αντιμετωπίσει οποιαδήποτε πρόβλημα σχετίζεται με την ασθένεια του. Παράλληλα, ο ψυχολόγος υγείας μπορεί να βοηθήσει την οικογένεια να αντιμετωπίσει τις ψυχολογικές επιπτώσεις που έχει η διάγνωση της ασθένειας του αγαπημένου τους.

ΠΡΟΣΟΧΗ:

1. Τα διδάκτρα δεν επιστρέφονται σε καμία περίπτωση παρά μόνο εάν ακυρωθεί ή δεν πραγματοποιηθεί το πρόγραμμα με υπαιτιότητα του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Με την υποβολή της αίτησης παραιτείστε από κάθε απαίτηση για επιστροφή διδάκτρων ή για οποιαδήποτε άλλη αλλαγή.

2. Ένα μεγάλο μέρος της επικοινωνίας γίνεται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Το e-mail που είναι διαθέσιμο είναι το ακόλουθο: aegean.freestudies@gmail.com

3. Το πρόγραμμα μαθημάτων είναι ενδεικτικό και μπορεί να αλλάζει ανάλογα με τη διαθεσιμότητα των διδασκόντων, την ανάρτηση υλικού και τις εκπαιδευτικές ανάγκες.

4. Τα νέα πιστοποιητικά του Πανεπιστημίου Αιγαίου απονέμονται ηλεκτρονικά από το Κέντρο Διά Βίου Μάθησης. Συνήθως αποδίδουν Ευρωπαϊκές Επαγγελματικές Πιστωτικές Μονάδες (Ecvet) και ο χρόνος αποστολής τους στους υποψηφίους εξαρτάται από την ολοκλήρωση των ακαδημαϊκών και οικονομικών ελέγχων. Κατά μέσο όρο τα πιστοποιητικά αποστέλλονται μέσα σε διάστημα 1 έως 3 μηνών από την ολοκλήρωση του προγράμματος.

5. Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου διατηρεί το δικαίωμα αλλαγής οποιουδήποτε σημείου της προκήρυξης ανάλογα με τις εκπαιδευτικές και διοικητικές ανάγκες. Η παρούσα προκήρυξη δεν είναι κατ' ουδένα τρόπο δεσμευτική για τα Προγράμματα του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

6. Η εγγραφή στα Προγράμματα του Πανεπιστημίου Αιγαίου συνεπάγεται την αποδοχή της διατήρησης των προσωπικών δεδομένων και της αξιοποίησής τους για εκπαιδευτικούς και διαφημιστικούς σκοπούς.

7. Η εγγραφή στα Προγράμματα συνεπάγεται τήρηση της ακαδημαϊκής δεοντολογίας και των κανόνων καλής συμπεριφοράς. Οποιαδήποτε παρέκκλιση από τους κανόνες του Πανεπιστημίου και της ευγένειας μπορεί να αποκλείσει τον επιμορφούμενο από τα Προγράμματα, χωρίς επιστροφή διδάκτρων ή απονομή οποιασδήποτε βεβαίωσης.

8. Η λογοκλοπή ή ο λογοδανεισμός οδηγούν στην αποβολή του επιμορφούμενου από το πρόγραμμα χωρίς κανένα δικαίωμα επιστροφής διδάκτρων.

9. Το Πανεπιστήμιο αποκτά το copyright του υλικού που παραδίδουν οι επιμορφούμενοι στα πλαίσια των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων. Επίσης, όλο το υλικό του Πανεπιστημίου προστατεύεται από copyright και η, με οποιαδήποτε μορφή, αναπαραγωγή του έχει νομικές κυρώσεις.

10. Οι αξιολογικές κρίσεις για το πρόγραμμα και άλλες προτάσεις απαγορεύεται ρητά να αναρτώνται υπό μορφή σχολίων ή άλλων μέσων στην πλατφόρμα τηλεκπαίδευσης ή σε άλλες ομάδες δικτύωσης. Προτάσεις, κριτικές και σχόλια γίνονται μόνο στο ειδικό έντυπο αξιολόγησης

και λαμβάνονται σοβαρά υπόψη. Τα έγγραφα αιτήματα των επιμορφούμενων απαντώνται μέσα σε 7 εργάσιμες μέρες.

11. Η κατανόηση των όρων «σύγχρονη» και «ασύγχρονη» ως μεθόδων διδασκαλίας θεωρείται αυτονόητη και το ίδιο ισχύει για την άριστη γνώση υπολογιστών, που είναι εκ των ουκ άνευ προϋπόθεση για την παρακολούθηση των προγραμμάτων. Αδυναμία των επιμορφούμενων να κατανοούν τις μεθόδους διδασκαλίας ή προβλήματα που απορρέουν από την ελλιπή γνώση υπολογιστών, δεν θα επιτραπεί να επηρεάσουν την ποιότητα των προγραμμάτων. Το Πανεπιστήμιο διατηρεί το δικαίωμα να σταματήσει τη φοίτηση οποιουδήποτε αποτυγχάνει στους δύο παραπάνω τομείς, χωρίς καμιά αποζημίωση.

12. Η απουσία από τα μαθήματα και τις δράσεις των προγραμμάτων, όπως αυτές κάθε φορά καθορίζονται, μπορεί να οδηγήσει στον αποκλεισμό από τα Προγράμματα χωρίς επιστροφή διδάκτρων ή απονομή βεβαίωσης.

13. Τα Προγράμματα Ψυχικής Υγείας είναι πρόθυμα να επιλύσουν κάθε πρόβλημα, που φυσιολογικό είναι να προκύψει κατά τη διάρκεια της μαθησιακής διαδικασίας, αρκεί:

α. Να μη γίνεται υπέρβαση ιεραρχίας.

β. Να απευθύνονται εγγράφως και με ακριβή τρόπο στη γραμματεία των Προγραμμάτων.
